

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Yedéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 276

TOLLHEGYEN.

— október 2.

(A három vérmérséklet.) Az emberek vérmérsékletök szerint itélik meg az eseményeket. Eszünkbe jut Lavater híres arcismetani könyve, mely a három vérmérséklet igen ötletes módon szemlélteti. Kép van a könyvben: I. Napoleon Szent Ilona szigetén. Három francia bármulja a képet. A flegmatikus minden nagyobb lelki háborgás nélkül ül a karosszékében. A szaugvinikus zokogva rejti fejét a tenyerei közé. A kolerikus véralakat embere dühtől eltorzult arccal emeli föl az ökleit. E három véralakot nyomait érdekes szemlélnünk a politikai harcokban. Némelyek ma is csüggedt nembánomsággal szemlálk a torlóó eseményeket, minden csekélységért feldühödnek és gáncsolják a nemzeti kormányt, míg ismét mások rémeket látnak és előre is elsratják a szegény hazát. Szerencse, hogy a nemzeti kormány eléggé kolerikus az osztrákkal szemben, nem szanguinikus a haza jövőjét tekintve és flegmával tekinti a reázduló gáncsokat.

(Hazánk s a külföld.) A külföld kezd bennünket meglátni. Az angol politikusok látogatását nyomban követi az angol kereskedelem képviselőinek látogatása. Ezeknek is rendkívül örvendünk. Ez a pénz látogatása. Szép sok uzsora szünnék meg akkor, ha az angolok elkezdenének Magyarországon vállalkozni, üzleteket kötni. A külföldiek látogatása különben arra vall, hogy ma már nem a Luéger ur üzletében vásárolják a felénk irányuló látcsöveket, hanem a nemzeti kormánynak szemüvegén keresztül néznek.

(Egyre vesznek.) Egyre vesznek, egyre halnak, színejava a magyarnak. Az öreg Telepy Károly, a magyar festészet uttörője sirba szállott, nyomban követi a nemzeti színművészetnek szintén uttörője, az előkelő művész, Felekine Munkácsy Flóra. Nagy idők jelesei bucsuznak el tőlünk s megkészszerzi gyászunkat az a körülmény, hogy nem látjuk utódaik között azokat, a kik őket teljesen pótolhatnák. Bár átvénné szellemüktől az utókor nem csupán fényes képességeiket, de amaz erős nemzeti érzést is, mellyel pályájukra utnak indultak s a melytől nem váltak meg mindhalálíg.

A magyar dráma.

— A magyar irodalom 1867-től máig. —

Irta: Gáspár Imre.

— október 2.

A Nemzeti Színház csak nem annyira ugyanegy az egész magyar drámával, mint Fiume a magyar tengerparttal: amott néhány magán-, vagy vidéki színpad, itt néhány aprócska falu nem jön számításba. Ha a magyar drámának jól megy a dolga, akkor a Nemzeti Színház van jól ellátva, ha a dráma hanyatlik, jele annak, hogy a vonatot a fűtő, meg a kukta vezeti. Merem mondani, hogy ha már évek óta lett volna Magyarországnak egy a Nemzeti Színházzal egyenrangú színpada, akkor fejlődött volna a magyar dráma is. Kulturánk minden ágának vannak oly sajátos nagyságai, akik megállanak a külföld legnagyobbjai mellett: költőnk, regényírónk, festőnk, zenészsünk, tudósunk, szónokunk, éne-

kesünk, énekesnők van akárhány oly nagy, hogy a világ három nagy modern népének, az angolnak, franciának és a németnek is imponál, szóval művészeink sem buknának meg akár a párisi világkiállításon sem, de színműirodalomunk nem olyan, hogy számot tenne a többi európai irodalommal szemben. Az „Ember tragédiája“, amelynek még mértük világkörutját, nem is dráma.

A didaktikus poézisnek van elbeszélő formája (mese, allegória, stb.), a Madách nagy műve dramatizált tankötemény, a világtörténelem napjának tükröződése egy fényes csöppben. „Bánk bán“-t nem érti meg, nem érzí át ugy a külföld, mint jó magunk, de ugy sem, mint amily hatások van reánk Shakespeare, Racine, Corneille, vagy Schiller történelmi drámáinak. De ezenkívül is mutassuk meg, melyik színdarabunk foglal állandóan helyet a külföld nagy színházainak repertoárjain, vagy csak tizedrészt annyit is, amennyi tért foglalnak el nálunk a külföldnek sokszor legsilányabb termékei.

Az évtizedeken át nélkülözött verseny ennek az oka. A Nemzeti színház versenyen kívül állott pici szigetével, a melyen sohasem élhetett meg egynél több (egyszer Szigligeti, másszor Csiky Gergely), a többieknek elég, ha s fe egy-egy gyümölcse jutott esemegéül. Ma már vannak versenytársak, de azokkal nem illik versenyezni a Nemzeti Színháznak, mint a hogy az előkelő házakban is külön főznek az uraságnak és külön a cselédnek. Ez leons a történelmi dráma, a magasabb fajú színmű, a szellemi jobb izlés találkozó helye s azért abban természetesen magának, hogy a „Félszüzek“ és Pontbiqué-féle hitványságokkal áll elő a premiér bérlők licitációján.

Éljen az Élet . . !

A rengetegen át
Félt robogással
Száguld a vonat
És bögvé sikongnak a sinek.
Feljajdul az erdő,
A néma, a szüzi.
Miközben az éjszaka testét
Ketté hasogatja a gép
És röpököd a ssikra özön
(Hulló, lihegő
Tűzvére a sebzett
Hervatag éjnek)
A fákra, füvekre,
Enyészve, — kihalva . . .

Két dőre, rajongó,
Versért hevülő
Sápadt, beteg ember,
Babérkoszoruzta bohém
Itt bámul az éjbe . . .
A gyors rohanásba
Kigyulad az arcok

S szemökbe a régi
Nagy isteni lázak
Sugári remegnek . . .
Le, délre sietnek
Fürödni a fénybe,
Ahol az örök Nyár,
A pálma, narancs
Gyógyítva virul
S a rózsza, a bimbó
A nap lobogó
Csókjára kipattan
S balzsamal előnti
A kék levegőt . . .

Az egyik, a vidám
Szemére lehuzva kalapját,
Egy kis köhögéssel,
A bus, siket éjbe
Nevetve rikoltoz:
„Csak éljen a mámor,
A bor, szerelem,
A Muzssa, az ihlet,
Az isteni szikra
És a lobogó vér,

Ha biztat a szent szerelemre
S szívünkbe belopva
A játszi reményt,
Harsogja, üvölti
Hogy: *éljen az Élet!*
Szunyogh Barna.

A FALUMBÓL.

I

Alkotmány az éjszakában.

Korom-sötét az éjszaka. Olykor elykor, a nehéz égi fátyolon át is szűrődik a hold világossága. De hirtelen a pápista végről nekizudul a haragvó szél és átrobog a házakon, utjában huncut módra belekurjongat a fehérre meszelt kéményekbe és bolygatja éjszakai alvásukban a bealakókat.

Erre a duhaj támadásra valahogyan szakadozni kezdenek a fekete felhőzetek és itt-ott látni lehet már a környéket is . . .

Az öreg Bajmóczyi subájába huzza a fejét és baktat végig a szárazra fagyott kecsiton.

Főképen a „szödörfás“ bolija körül őrizi a közbiztonságot.

Eznek a részleges buzgalomnak pedig

Egy egy színházunk már az orfeumok műsorát veszi át, miért nem lát a Nemzeti Színház is valamely énekes kávéház talán még cifrább attrakciója után?

Mondom, hogy a magyar dráma sorsa a Nemzeti színház, mint férfié az asszony. Szigligeti idejében magas volt e színvonal, történelmi és társadalmi drámák születtek és kerültek színre, az egyre-másra szaporodó magyar Schakespeare és Mouér itt ragyogott fel a magyar publikumnak s maga Szigligeti is nagy és tiszteletreméltó termelője volt a színpad szántóföldjének. Művészei is nagyok voltak, de ezekből ma sem fogytunk ki, hiszen a most elhunyt Prielle Kornélia, Jászai Mari nagyságok, Márkus Emilia, Csillag Teréz, Alszei Irma, Ujházi, Nádai kitűnőségek, a Vizvári pár, Rákosi Szidi, Gethes Bercezyi, Gyenes, Mihályfi, és még többen kiváló és számottevő erők a többiekkel együtt, a kiken nem mulik a magyar színpad ragyogása és tiszteletreméltó volta. Jött Paulai Ede, a ki már nem rendelkezett azzal az erkölcsi és szellemi előkelőséggel, mint előde, ám a külsőségek, a rendezés, a kiállítás, a repertoár változatosága iránt kiváló érzelme volt. „Faust”-ot, az „Ember tragédiá”-ját ugyan jobban jelezte E. Kovács Gyula Kolozsvárt, de mondom, érzelme volt a változatoság iránt, a mit egy fogott föl, hogy az üres léhaságok sorozatát meg kell szakítani egy „Elektra”-val s más klasszikus becsü előadással. Nem voltak nagy kvalitásai, de volt izlése és a kinek jó izlése van, az nem tévesztí végkép szem elől a szép, jó és igaz követelményeit sem. Ma jutottunk odáig, hogy a Nemzeti Színház a mezítelen oktalanság és izletelenség, az egy napnál tovább nem látó botorkálás vezetői, mely régen elűvezte a szép, jó és igaz felé vezető utat, vagy ha közel van hozzájuk, bizony nincs köszönet benne.

(Folytatjuk.)

Politikai hírek.

Polonyi üdvözlése. Polonyi Géza igazságügyminiszter Nagy Károly város polgármesterétől a következő üdvözlő táviratot kapta:

Azon alkalomból, hogy nagyméltóságos városunk fiát, vármegyénk ügyvédi ka-

z a természetes oka van, hogy a bolton a rend fenntartásáért regelenként egy-egy pohár pálinka-félével jutalmazza Bajmóczy Vinczét.

Az öreg már pitymallatkor esettint egyet-kettőt e jóféle, testet melegítő díjazásra.

Mondom: ott ólalkodik a piacon. Közben pipára gyújtás okából odatámaszkodik az egyik kerítéshez, óvatosan kezeli a gyújtószerszámot, mert elég drága portéka az arra nézve, hogy a szegény ember ne igen dobálózék vele. De mikor vésses bakteri egyvere a kerítéshez ütődik, bizony negyot ugat a Korbács kutya ép a háta mögött, mire az öreg ijedtében eljött a drága gyújtót. No hiszen neki is ripakodik. Elkezd szidalmazni az éber állatot.

— Te oudar dög, hogy a jóisten pusztison el! És hogy valamelyes módon megbeszolja magát egyot dőngöt alabárdjával a kerítésen és egyszeriben kitor rajta a politikai elégedetlenség.

— Nem is tudják a nagy urak, mit csinálnak. Lőnnék csak én a miniszter, majd megmutatnám.

Itt aztán morgásba vész a beszédje, mert nem tudja kikerekíteni maga előtt, hogy tulajdonképpen mit mutat. De különben is valami mozgó alakot lát a sötét uton botorkálni. Elfogja az érdeklődés. Neki indul. Mikor már csak egy lassuszonyi távolságra érnek egymáshoz, felismeri a subájában húzódo magyart, megszólal:

— Adj, Isten, jó estét Baracsi uram!

Baracsi kidörmögi a subából.

— Fogadj isten!

Bajmóczy nem mintha kételkedne, de csak úgy szóváltás kedvéért fűzi a beszédet:

rának egyik díszét és nemzeti törekvéseinknek fáradhatlan harcosát királyi kinevezés által a szatmári kir. ügyészség élére állította, Pap Béla kir. ügyész bucsuünnepélyére összegyűlve nagy-károlyi polgárok nagyméltóságod iránt törhetetlen bizalmukat fejezik ki és mint nemzeti függetlenségi harcunk nagy vezérférfiát meleg rokonszenvvel üdvözlök.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, okt. 2.

(Lengyel Zoltán és a függetlenségi párt.)

A függetlenségi pártkörben tegnap este igen eleven élet volt. A pártnak számos tagja volt fenn a klubban és különös élénkséggel tárgyalták Lengyel Zoltán magatartását a függetlenségi párttal szemben. Ugyanis Lengyel Zoltán még mindig tagja a függetlenségi pártnak s mégis a Nap-ban napról-napra vehemens támadásokat intéz úgy a párt, mint annak egyes tagjai ellen is. Ezt az állapotot tarthatatlannak mondják s ennek következményeképpen Ugron Gábor is kénytelen volt kilépni a Nap szerkesztőségéből. Lengyel Zoltánt pedig egyenesen fel fogják szólítani, hogy válják ki a függetlenségi pártból.

Ugron Gábor egyébként a mai nappal a Magyar Nemzet munkatársa lett.

(A miniszterelnök utazása.)

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök a ma reggel 8 órai gyorsvonattal Bécsbe utazott. Ezt az utazást a közös költségvetés dolgával hozzák kapcsolatba.

(A kiegyezést meghosszabítják 1929 ig.)

A „Prager Tageblatt” nagy föltűnést keltő hírt közöl. Azt írja, hogy a kiegyezési bizottsághoz főképpen a körül folyt a vita, hogy a kereskedelmi szerződést, (amelyet Magyarország Ausztriával köt a kiegyezés helyett) s amely 1907-ben lejár s ekkor

— Kend az, Baracsi uram?

— Én vőnnék az!

Az öreg faluvédő erre a legmélységesebb meggyűződés hangján mondja:

— Azt hittem, hogy nem keed az!

Lassan elhaladnak egymás mellett. Baracsi gazda föltekintett a felhők közé és bucsuzásképpen visszazól:

— Nehéz az ég . . .

Bajmóczy kap a szón és visszakiáltja:

— Alighanem hó lesz!

Mivelhogy itt a beszéd érdekes fordulatot kezd venni, megáll a két öreg és úgy távolról okoskodik. Már egy-két szó után előtör az alkotmányos hajlam. Váltódik egyre másra a panasza miközben a bakternek sikerül pipára gyujtania.

Hogy nem oka a nsgyszabásu szegénységnek senki más, csak a kormány, arról közösen megállapodnak. Mikor végre elkészönnék egymástól, Bajmóczy megállapítja államférfiuhi képességét, átkiáltja az öreg subásnak:

— Lőnnék csak én a miniszter, majd megmutatnám.

És nagy haraggal töm egyet a pipáján s úgy ballag tovább . . .

II. Az irás.

Vasárnap délelőtt levél érkezik a községhez. A jegyző valamelyes tagosítás irányában a várost járja. Ilyeténképpen Tábi bíró uram kezében csomósodik a falu közigazgatása . . .

Mi sem természetesebb tehát, mint hogy a bíró felrakja hivatásával járó ókulárját és azon át vizsgálja a nagy pecsétes levelet. Katonáktól érkezett német volt az irás.

Lassan szállingóztak a belső emberek ott van már Kernyész Ábris, a vörös Molnár,

1023-ig meghosszabbítandó — 1929 iki lejáratlalt kötnék meg. Így a két állam között lévő szerződési viszonyt huszonkét esztendőre biztosítanak. Ez lenne az ellenértéke annak, hogy Ausztria nem kiegyezést, hanem kereskedelmi szerződést (ami azonban lényegében egyremegy) köt Magyarországgal.

A legközelebbi szerződést vámvonal nélkül kötné meg a két állam, hanem a vámfeltételek megállapításánál nagy változások — körülbelül tíz százaléknyi — lesznek.

Mindennek azonban nagy nehézségek állják útjukat, ugyszintén a fogyasztási adók dolgában szintén bajos a megegyezés.

A Zeit megjegyzi ehhez a hírhez, hogy csak mint kombináció — sok más kombináció — került szóba a kiegyezési bizottságban.

Budapestről félhivatalosan jelentik: A Ház megnyitása előtt, október 9. összes pártok ülést tartanak. Biztosan állíthatjuk, hogy az egyesült pártok a legsimábban döntenek a fennforgó kérdések dolgában.

KOZIGAZGATÁS.

A d ó t á r g y a l á s o k.

(Harminckilencedik nap.)

— Saját tudósítónktól. —

— október 2.

Az adókiivető bizottság ma a következő adótételeket állapította meg:

Dr. Olchváry László ügyvéd 50 korona, Kieska Mór ügyvéd 51 korona, dr. Lukács Béla ügyvéd 50 korona, dr. Kun Mihály ügyvéd 70 korona, dr. Varga Kálmán ügyvéd 60 korona, Vásárhelyi Zoltán ügyvéd 82 korona, Takács Ferenc ügyvéd 83 korona 50 fillér, dr. Révi Nándor ügyvéd 120 korona, dr. Kocsár Gábor ügyvéd 119 korona, dr. Balázs Bertalan ügyvéd 140 korona, Vada Sándor ügyvéd 171 korona 60 fillér, dr. Popper Mór ügyvéd 172 korona, dr. Guifraud Samu 174 korona, dr. Freund Jenő ügyvéd

Suta Jó Gábor, a bognár Gyimola Fétör, a keményseprő, Muszka Tóth Ambrus.

A zsöllér nép pedig az isten házába törekszik.

A belső emberek nagy fontoskodással szemügyre veszik a levelet és a fejüket csóválják.

Suta Jó Gábor nevetősen kéri a bírót:

— No, bíró uram, mit akarhat a — „sógor?”

Tabi János kikerüli az egyenes választ, — mert egy csekélyke elszólás tekintélybe kerülhet ne, — hanem csak azt mondja:

— Maj' elválék.

Ezt a feletet aztán mindenkinek a maga kedvére értelmezheti. . . .

Kernyész Ábris azonban már ellenzékenkedik.

— Nem adunk semmit a némótnek.

A bíró megdörgálja az eszes molnárt:

— Nem kö bántani a némótöt! Iszón, ha ugy vösszük, az is embör . . .

És folyik a falálgatás a levél tartalmáról.

Végre is előre tolakszik a sebes beszédü Gyimola Fétör. Még a feje bőre is mozog az szalomtól, úgy hadarja:

— Tudom én mán, mit akar a némöt!

Lomha fejmozdulattal valamennyien a kőményseprő felé fordulnak.

Gyimola pedig vérvörös ábrázattal ki-vágja véleményét:

— Alighanem zabot akarnak, mer' igen hegyes az irás. . . .

Erdélyi Lajos.

166 korona, dr. Kardos Samu ügyvéd 270 korona, dr. Kőrössi Kálmán ügyvéd 280 korona, Blattner József üveges 70 korona, Blattner Kálmán üveges 85 korona, Blattner Gyula üveges 100 korona, Rohodi Györgyné varrónő 24 korona 75 fillér, Nuszbaum Mártonné varrónő 25 korona 50 fillér, Turi Gyuláné varrónő 30 korona, Seblesinger Dávid vállalkozó 60 korona, Rossi Primó és fia betonirozó 160 korona, Zoltán Herman köztisztasági vállalkozó 130 korona, Kandel Jenő mérnök 50 korona, Reichmann Armin vállalkozó 1000 korona, Antal József kávé 90 korona 42 fillér, Vidder Sámuel italmérő 122 korona, Németh Mátyás vendéglős 172 korona 97 fillér, Önm. Emil vendéglős 215 korona 65 fillér, Kemény János vendéglős 194 korona, Boros Mihály vendéglős 312 kor., Rosenberg Adolf vendéglős 510 korona, Ottó Sándor vendéglős 420 korona, Almády Zsigmond jár. végrehajtó 10 korona, Reider Mihály ablaktisztító 33 kor. 60 fillér, Szilágyi János fiakkor 24 korona, Ujvárosi Ferenc fuvaros 12 korona, Ujvárosi János fuvaros 12 kor., Tolvaj Ferenc fuvaros 12 kor., Tarján Mihály fuvaros 12 korona, Sütő Sándor fuvaros 12 korona, Sütő János fuvaros 12 korona, Regőczy József fuvaros 12 korona, Nagy Ferenc fuvaros 12 korona, Mónus István fuvaros 12 korona, Lőrincz János fuvaros 12 korona, ifj. Lámfalusi István fuvaros 12 korona, id. Lámfalusi István fuvaros 16 kor. 75 korona, Mozak György fuvaros 12 korona, Kovács Gábor fuvaros 12 korona, Kálmán István fuvaros 12 korona, Jeney József fuvaros 12 korona, Harangi Bálint fuvaros 12 korona, Fülöp Károly fuvaros 12 korona, Fogarasi Imre fuvaros 12 korona, Ecsedi József fuvaros 12 korona, Berzas József fuvaros 12 korona, Bakó János fuvaros 12 korona, Bancsi Péter fuvaros 12 korona, Bancsi József fuvaros 12 korona, Kapusi István fuvaros 18 korona, Major Gábor fuvaros 18 korona, Bancsi Mihály fuvaros 24 korona, Nagy József talyigás 6 kor., Tóth István talyigás 8 korona, Toth Ferenc talyigás, Szabó János talyigás, Szabó János talyigás, — Szabó Gábor talyigás, Siteri Mihály talyigás, Sinai János talyigás, Sándor András talyigás, Ecsedi István talyigás, Rác József talyigás, Pávai István talyigás, Pávai György talyigás, Okrók Mihály talyigás, Oroz István talyigás, Oláh György talyigás, Nagy András talyigás, Kiss Lajos talyigás, Kiss Ferenc talyigás, Kiss Ferenc talyigás, Hatvani János talyigás, Hajdu János talyigás, Gyökös János talyigás, Gyökös György talyigás, Geréb János talyigás, Gáspár László talyigás, Elek Sándor talyigás, Erdélyi András talyigás, Ifj. Deák Ferenc talyigás, Bőr István talyigás, Boros Ferenc talyigás, Bánski János talyigás, Bakó János talyigás 6—6 korona, Ifj. Nagy Ferenc talyigás 12 korona, Kiss Ferencné kalácsütő 6 korona, Kurtási Lőrincné 12 kor., Fekete János gyümölcs kofa 10 korona, 80 fillér, Szilágyi Istvánné kofa 12 korona, Panti Mihályné 10 korona, Kapusi Jánosné . . . Fejes Sándorné 12 kor., Bán István és Társai bérlek 100 korona, Bihari András bérlek 30 korona, Bihari András bérlek 1 kor. 40 fillér, Debreceni kir. ügyészég 75 fillér, Erdei Kálmán bérlek 56 korona, Farkas Gyula 30 korona, Jolsvai Imre 22 korona, Kanitzer Gyula 227 korona, Kovács István, 38 korona, Ferge István 6 korona, Lada István 37 korona, Ménes János 55 korona, Mész András 60 korona, Rozenfeld Salamon és Gars Alajos bérlek 200 korona, Sarkadi István bérlek 4 korona, Szentesi János és társai bérlek 80 korona, Székely Mihály bérlek 20 korona, Székely Mihály bérlek 35 korona, Szilágyi József 11 korona, Fancsy Géza 117 korona, Szász Zoltán és Sipos Dezso mérnök 50 korona, Mandel Ignácé szatócs 34 korona, Mandel Ignác keresk. . . Steier Gyuláné szabó 69 korona, Jolsvai Járéné bormérő és szatócs 120 kor.

A failletmény. Roncsik Lajos főszámvéve beadta hivatalos jelentés az 1906—1907-ik évi polgári fa illetménynek kiadása tárgyában. Erre vonatkozólag a városi tanács a következő végzést hozta: Ezen hivata-

los jelentés folytán az 1906 1907. évi polgári fa illetménynek a város epreskert-i faraktárából való kiadása önként 18 kor. azaz tizennyolc korona árbeíratása mellett a f. 1906. év október hó 15-től kezdődőleg 1907. február hó 1-ig elrendeltetik, a fának elhordására pedig 1907. év február 15 napja határidőül kifizetik. Miből folyólag utasítatik a házipénztári hivatal, hogy a fának a számvétség által készített főkönyv szerinti kiadását, az eddigi gyakorlathoz képest a kifizetett időben eszközöje. Mirel a házipénztári hivatal a polgári failletményről szóló kimutatás kiadásával és az erdőmesteri hivatal és Simonffy János faraktárnok ur jkvi kivonaton, a város közönsége pedig dobzó útján és a helyi lapok újdonsági rovatában közzé tétel által értesítetnek. Debrecen sz. kir. város tanácsának 1906. szeptember hó 27-én tartott üléséből.

Névszerinti szavazások. Kovács József polgármester arról értesítia városi törvényhatósági bizottsági tag urakat, hogy a közelebb meg tartandó bizottsági rendes közgyűlésen — melynek tárgyszora annak idején szokott módon közölve lesz — több tárgy névszerinti szavazás által hozandó határozat végett fog a városi tanács által előterjesztetni, neveztesen: 1. a „pipagödörök“ elnevezésű városi tulajdont képező 11 hold 217 négyszögöl kiterjedésű szántó földnek nyilvános árverésen eladása (névszerinti szavazás másod izben). 2. az Isptály-utca 3. és 5. számú telkek között eső pusztai földrészt elparcellázása és eladása (névszerinti szavazás másod izben). 3. a Deák Ferenc utcai 14. sz. (Borjász féle) ház utáni 1 hold 922 öl ondódi szántóföld eladása (névszerinti szavazás első izben). 4. a Kossuth-utcai 14. sz. (Bészler féle) ház és az ezzel határos Rickl féle kerti teleknek a rendőrségi palota céljaira megvétele (névszerinti szavazás első izben.)

A lakáskérdés.

Az országos Tisztviselő Szövetség.

— október 2.

A nagy lakásdrágaság ügye, melynek nyomozó hatását elsősorban a fix fizetésű bíró tisztviselők érzik, foglalkoztatja tegnap az Országos Tisztviselő Szövetség választmányát.

Az ülés rendkívül élénk érdeklődés mellett folyt le a választmányi tagok teljes részvételével.

A lakáskérdés fontos ügyéhez először dr. Geracze Péter főreáliskolai tanár szólott és előadta, hogy nézete szerint a főváros periferiáin tisztviselői telepek létesítendők, minthogy a létező Tisztviselő Telep már nagyon drága és az azóta létesültek nehezen közelíthetők meg. Véleménye az, miszerint egy új tisztviselői telep létesítendő, melyre a Budapest közvetlen szomszédságában lévő Széchenyi telep a legalkalmasabb.

Ezután Dr. Dános Árpád főtitkár terjesztette elő a lakáskérdés megoldására vonatkozó javaslatát. Rá mutatott arra, hogy a tisztviselők nagy része nem költözködhet ki a főváros periferiáira, mert délelőtt, délután hivatalban lévén a város balterületén, az irodához közel kell hogy lakják, de különben is a telepi lakások oly sok hátránya van, hogy a kérdés megoldására, párhuzamos irányú intézkedést is szükségesnek lát.

Előterjesztette a berlini és drezdai tisztviselői csoportok szervezetét, mely azon egészséges alapeszmén nyugszik, hogy a vállalkozói nyereséget és a nagyobb tőkének magasabb kamatozási igényét elkerülve maguk a tisztviselők építik szövetségük protektorátussága alatt a házakat.

Előadta a főtitkár, hogy a vonatkozó külföldi minták alapján egyes tételekre nézve építésszel pontos tervezeteket készített, melyek szerint 16—16 tag tulajdonát képezné egy-egy háromemeletes ház, melynek költségeihez a pontosan megejtett számítás szerint a lakások fekvéséhez képest kétezzer-háromezer koronával járulnának hozzá a tulajdonosok. A ház telekkönyvi tulajdonát képezné

sz. illető tagoknak, a kik az amortizációs költségen kívül a lakásértelkéért fizetni természetesen nem tartoznának. Az amortizáció kamatja egy két szobás lakásra az építésszel által eszközölt számítás szerint kétszázötven koronát tenne ki. A tisztviselő tehát, a ki kétezer korona felett rendelkezik, Budapest belterületén — természetesen a telekspekuláció által még meg nem fertőzött utcákban — öröktulajdonosa lenne egy-egy lakásnak, melyre kétszázötven korona évi kiadása volna. Ez a járulék is 45 év múlva megszűnnék, a mikor is a ház tehermentessé válik az amortizáció által.

A választmány utasította a bizottságot, hogy a csoportok megalakítására nézve sürgős előterjesztést tegyen.

Ezután Kende Tódor Ganzgyári főmérnök a tisztviselők s különösen a magántisztviselők munkaidejének egyhuzamban való meghatározása iránti terjesztette be javaslatát.

Végül a sajtóbizottság azon jelentése tárgyalatott, mely szerint a Szövetség lapja október hó folyamán jelenik meg, míg a választmány Lajos Dénes sajtóbizottsági tag hozzászólása után tudomásul vett.

A választmány a legközelebbi ülését október hó 20-án este 8 órakor a Közgazdasági Társaság Tanácstermében tartja meg.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— október 2.

Színházi jelentés: a szezon nyitánya; Diszlik a gomblyukban krizadtem virága. Krizantém nyílása meghozta im' őket, Az édes, a bájos, a kis színésznöket. Tarkább lett, élénkebb az estéli korzó, A fértiszem lesben, mint egy-egy vadorzó. Új alak im' ez is; az is ismeretlen; És mégis oly kedves — szinte hihetetlen. Mert igen biz' kedves Thália papnője, Főleg hogyha nincsen hivatalos „Ó” jel... Bársonyszéken ülünk, felgördül a kárpit, Minden szem úgy figyel és egy száj sem ásit, Feltör az első hang, elbűvöl, eligéz: Zilahiné s minden tapsolni kész! Hát még a többiek! Az aprajuk nagyjuk! De ezt, szeretettel, majd máskora hagyjuk.

Csizmadia segédek sztrájkja.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, okt. 2.

Az általános drágaság, a nehéz megélhetési viszonyok, a folyton-folyvást emelkedő élelmiszer árak nálunk is egymásután idézik elő a különböző sztrájkokat és bérharcekat. Most Debreczen egyik legnagyobb iparágát fenyegeti a sztrájk veszedelme, sőt minden valószínűség szerint már holnap reggel ki fog ütni a bérharc.

Pár nappal ezelőtt a csizmadia segédek indítottak nagyarányú mozgalmat a bérharcra vonatkozólag. Sztrájkká azonban nem fajult, mivel az Ipartestület közbevetette magát és igyekezett az ellentéteket elsimítani, a békét ismét helyreállítani.

Erre a munkások mintegy 250—300-an benyújtottak egy memorandumot, melyben határozottan körülírják azokat a feltételeket, azokat a munkaszabályokat, melyek teljesítése esetében a sztrájkot nem kezdik meg. Sőt kikötötték azt is, hogy a mesterek a memorandumokkal e hó másodikáig okvetlen foglalkozzanak, és határozzanak felatte, mert ellenkező esetben minden előzetes tárgyalás nélkül az egész vonalon sztrájkba állanak.

A mesterek e végből ma délután tartottak gyűlést az Ipartestület nagy tanács-

termében. A megjelentek egészen megtöltötték a nagy termet. Az iparhatóságot Vetéssy Béla fogalmazó képviselte, míg az Ipartestület részéről Zellinger Ede elnök, és Dr. Tóth Kálmán jelentek meg.

Hosszu, az esti órákban is benyúló szenvedelmes vita következett ezután. Jóformán nem is tárgyalták pontról-pontra a segédek kívánalmait, az egységes minimális árszabályokat illető követeléseket — mert eleve arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a munkadíjak megállapítása kizárólag az egyes eseteknél alkalmazandó szabad meg-
egyezés tárgyai lehetnek. Ezt aztán határozatilag is kimondták. A munkások követeléseit amszolute nem teljesíthetik, azok elől teljességgel elzárkóznak.

Ezzel a merev határozattal aztán egyszerűsített a békéltető tárgyalások lehetősége is elvan vágva, mert a hatóság azokat meg nem tarthatja, miután az egyik fél a munkaadók már eleve elzárkóztak a békéltetés lehetőségére elől.

Igy tehát ismét egy hosszú, Debrecen legelterjedtebb iparágát sújtó bérharca van kilátás.

— **Wolafka öröke.** A népszerű püspök Utódjául legújabbban a fáma erősen emlegeti Fetszer Antal nagyváradi kanonok nevét. Utána jártunk a dolognak és azt a felvilágosítást kaptuk, hogy ez a híressétek minden komoly alapot nélkülöz annál is inkább, mivel Fetszer Antal már felszentelt püspök és jelenleg is a nagyváradi egyházmegye püspöki helynöke.

— **Az őszi vásár.** Hétfőn, folyó hó elsején vette kezdetét a debreceni országos vásárok legforgalmasabbja, a Dienes napi vásár. A vásár első három napján, tehát még a mai napon is a bőr, gyapju, gabona és terményvásár tartatik. Csütörtökön és pénteken, folyó hó 4-én és 5-én lesz a juhvásár. Szombaton vasárnap sertésvásár; vasárnap s hétfőn lóvásár; hétfőn s kedden, folyó hó 8. és 9-én lesz végül a baromvásár. A három utolsó napon fog lefolyni a kirakodó vásár is. Ma is lehet már vidékieket látni a városban, a vásárosok zöme azonban csak a három utolsó napra érkezik be s csakis ekkor fog kialakulni az igazi vásári kép.

— **Kinevezés.** A hivatalos lap tegnapelőtti száma közli, hogy az igazságügy miniszter dr. Viski Sándor törvényszéki jegyzőt és vizsgálóbíró segédet a temesvári törvényszékhez albirónak nevezte ki.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** A város közigazgatási bizottság e hó 5-én ülést tart.

— **A fakompetencia kiadása.** A tanács a fakompetencia ügyében a következőket adja hírül: Az 1906—1907. évi polgári felleltménynek a város epraskerti faraktárából való kiadása önként 18 korona árbeírása mellett a folyó 1906 év október hó 15-til kezdődőleg 1906 február hó 1-ig elrendeltek, a fának elhordására pedig 1907 év február 15. napja határidőül kitűzték.

— **Király a tanítóknak.** A király az országos katolikus tanítói árvaháznak — mint a „Hír csarnok” jelenti — huszezer koronát adományozott. Az összeget az udvar részéről Walter Gyula dr. esztergomi prelátnak, az országos katolikus tanító árvaház elnökének kezeihez jutatták.

— **Helyettesítés.** Weszprémy Zoltán főispán Papy József volt számviszt helyére, a kit számvisztnek nevezett ki, Rankay Jenő számgyakornokot nevezte ki, illetve bizta meg a helyettesítéssel.

— **Kegyeletes ünnepély.** Az „Andaházi Szilágyi Intézet” ma kegyeletes ünnepélyt rendezett az alapító Andaházi Szilágyi Mihály halálának 62 ik évfordulója alkalmából. Az intézet növendékei az intézeti gondnokkal és nevelővel kivonultak a halvanutcai temetőbe, hol díszes koszorut helyeztek az alapító sírjára. Venetianer Sándor 2 th. intézeti nevelő megemlékezve az alapítóról, buzdító beszédet intézett az egybegyűltekhez, majd ntána Szakáll Zoltán int. növ. szavalt. Az ünnepélyt Csiky Lajos int. gondnok szép szavai zárták be, melyekkel a növendékeket az alapító emlékének megőrzésére buzdította.

— **Sulyos kimenetelű párbaj.** Budapestről jelentik: Vérespisztoly párbaj folyt ma le a székesfőváros egyik vívó termében. A párbajozó felek Dobi K. magánhivatalnok és Kovács L. fővárosi ügyvéd voltak. A párbajoka szóbeli sértés és inzultus volt. A békéltetési kísérletek nem sikerülvén, a felek felállottak. Először Doby lőtt a levegőbe, majd Kovács célzott; golyója ellenfelének füle mellett süvöltött el. Doby másodszor is a levegőbe lőtt, Kovács István pedig majdnem eltalálta. Harmadszor aztán Doby is célzott és mellén találta Kovácsot. Kovács sérülése halálos.

— **Osztálysorsjáték.** A ma kihuzott számok a következők:

50.000 koronát nyert: 64714.
30.000 koronát nyert: 35768.
10.000 koronát nyertek: 30091 55603 103009.

5000 koronát nyertek: 17919 82416 83564 106359.

2000 koronát nyertek: 1592 4427 8123 23826 33440 42035 49327 50029 52157 60522 64542 64582 67012 70702 75512 81308 88936 94550 97161 99747 103407 107059 107962 109002 122080 124229.

1000 koronát nyertek: 4248 4274 4465 7508 6948 7449 10380 12791 16510 18195 19174 19462 20060 22016 22245 25934 27437 27471 27703 29464 30659 31013 33173 33940 34226 34574 34886 35407 36599 37501 38171 48617 39355 39537 40930 41234 42938 49542 47333 47355 47440 48288 4883d 50230 53766 55885 56724 58818 60455 70079 71271 71767 74028 75477 75891 79405 80270 82409 83495 84889 85178 86381 88388 88326 90780 96158 96685 97606 98620 106135 109630 110265 112802 113720 115536 118937 11921 119218 119600 120425 121947.

500 koronát nyertek: 7185 9860 10691 12600 14149 14579 17214 17479 18004 21177 21531 22019 23228 24005 24456 25365 27983 28897 29242 30157 30706 31846 33113 33237 35766 35850 36434 38525 40565 40892 41416 42460 44655 46101 47475 47766 50496 55077 56431 57581 59770 62440 65150 66602 4548 47022 47341 47153 68651 70667 70865 71314 72793 73285 73547 73784 74972 76899 77233 78723 81445 83125 85814 86263 88145 91316 96630 97559 99031 99312 100817 101071 101463 105035 106906 107096 107168 107958 108198 108267 109799 110284 111220 112194 112921 114852 116432 116608 116468 117695 124749.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

— **A hajdudorogi betörés.** A mindenfelé, de különösen Hajdudorogon nagy izgalmat keltő, szenzációs adópánztár rablás ügye most a királyi tábla előtt fekszik. Ugyanis, mint meg is írtuk az előzetes le-
tartóztatásba helyezte Molnár Imre ideiglenes pénztárnok meglebbezte Hoffmann József vizsgálóbíró végzését a vádtanácshoz, a vádtanács helybenhagyó határozata után pedig a tábla büntető tanácsához. Itt előrelát-
hatólag hosszabb ideig fog az ügy pienni így a rablás rejtély s körülményeibe alighafog egyhamar világosság derülni. Különben a nyomozás a megkezdett széleskörű mederben még mindig folyik, de mindaddig jelentősebb eredmény nélkül.

— **Ongyilkos építész.** Budapestről táviratozzák: Tegnap este egy fiatal ember szállott meg a Csokonai utca 10 szám alatti Nemzeti Szállodában. Bezárkózott a szobájába, egész éjszaka levelet írt. Ma reggel háromnegyed 8 órakor lővés zaja hallatszott a szobából. A szálloda személyzete feltörte az ajtót és a fiatal embert a diványon fekvő, holtan találták. A mellén a szíve fölött lövésről eredő seb volt, mellette revolver hevert. Nyomban értesítették az esetről a rendőrséget, ahonnan Császik Pál rendőrfogalmazó ment ki az eset színhelyére. A rendőrség megállapította, hogy a fiatal ember öngyilkosságot követett el. Mellé lőtte magát. A golyó a szívet furta át és nyomban meghalt. A rendőrség megállapította, hogy az öngyilkos Margittay Géza 26 éves, építész, aki Kovács Frigyes műépítésznél volt alkalmazva a Sas utca 15 szám alatt. A múlt hónap végén azonban hanyagsága miatt elbocsátották. Több helyen próbált álláshoz jutni, de sehol sem sikerült. Valószínűleg ez keserítette a halálra. Tegnap délután távozott el atyjának, Margittay Jenő máv. mérnöknek, Wörösmarty utca 42 számú lakásáról és magával vitte a revolverét is, amelyvel az öngyilkosságot elkövette. Az asztalon három levelet találtak. Az egyik az apjának, a másik a bátyjának, Margittay Elek banktisztviselőnek Hermes-bankház, a harmadik pedig egy nőnek szült. Egy papírlapon a következő sorok állottak:

„A rendőrségnek. Lettemnek oka sorsom feletti való kétségbeesés. Öngyilkosságom józanul, megfontolva követtem el. Ha meghalok, értesítsék bátyámat, ha életben maradok, hívják ki hozzám Rörkszilárd u. 3 szám alatt lakó háziorvosomat.”

Az öngyilkos holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Borzalmas tüzeset.** Koránsebesről táviratozzák: Jaz közégben egy román család a mezőn dolgozott, míg három éves kis leánygyermekük egy kutya őrizete alatt odahaza maradt. Szokás szerint délelőn visszatértek és a ház előtt megfőzték az ebédet. Ebéd után a parázs a hamuval bebtntvén, újból elítávoztak, hogy munkájukat folytassák. A szél azonban a parászról lefújta a hamut, a tűz újra feléledt és felgyújtotta a házat, a melyben a gyermek a kutyaival együtt bennégett. A visszatérő szülők csak gyermekük holttestét találtak meg. A vigyázatlan szülők ellen bünygyi eljárást indítottak.

— **Vigyázatlan kocsis.** Könnyen végzetessé válható baleset történt tegnap délután a Széchy utca egy kocsis vigyázatlanságából. Ugyanis Jeney József nevű kocsis oly óriási gyorsasággal hajította lovait végig az utcán, hogy az éppen keresztül haladó Fazekas Róza cselédleányt a szekér elütötte. Szerencsére azonban a leánynak kisebb zuzódásokon kívül komolyabb baja nem történt. De annál több baja lesz a kocsis legénynek a rendőrséggel, mely megindította ellene az eljárást.

— **Csillogó uniformisok.** A debreceni ezredekhez október 1-én rukkoltak be az új önkéntesek. Ma már többen megjelentek köztük fényes ruházatban s nagy aplombbal vonulnak végig a népesebb utcákon. A járókelők rájuk mosolyognak.

— Ni, ez már egy új önkéntes.

— Fess gyerek!

— Ebből is katona lett!

Ilyen és hasonló megjegyzést hallunk mindenfelé. S míg új hazafiak minden katonai tradíciót profanizáló szabálytalansággal sapkájukhoz kapják a kezüket, ha megjelenik a határon egy-egy feljebbvaló, a múlt évi golyák, kik most már mint őrmesterek csörgetik a hosszú kardot, irigykedve szemlélik az újdonsult erőlködését. — Örülnek, hogy szabaduink a nyügtől és mindazonáltal a sok előítélet mellett is örömmel gondolkodnak vissza az eltöltött esztendőre. — Produktív haszonnal nem igen jár ugyan a katonáknál eltöltött egy esztendő élet, de intelligens ember tapasztal ott egy életre való. Közben ellenszenvenessé válhat a kato-

naság maga, a tapasztalatok azonban megmaradnak.

— **Alagut a La Manche csatorna alatt.** A La Manche csatorna alatt furandó alagut óriási terve az ábrándok világából a megvalósulás stádiumába lépett. Londonból jelentik ugyanis, hogy Fox Douglas, a hírneves mérnök, akinek terveze szerint fúrták a Simplon alagutát is egy tervet dolgozott ki, amelyet az angol alsóház legközelebbi ülésén az angol képviselői. Kétségtelen dolog, hogy az angol képviselőház hozzájárul az alagut építéséhez. A francia kormány a maga részéről már megengedte a tengeralatti vasúti összeköttetés létesítését. Az alagut két bejárata Dovernél és Calaisnál a katonaság felügyelete alatt lesz. A terv gondoskodik arról is, hogy háború esetén az alagutba vizet lehessen vezetni és hogy a bejáratokat a levegőbe lehessen röpiteni.

— **Hivatalos lap új szerkesztője.** Budapestről táviratozzák, hogy a politikai körökben el van terjedve annak a híre, hogy a hivatalos lapnak Beksiés Gusztáv halálával megüresedett szerkesztői állását a kormány a legközelebbi napokban betölti. Az új szerkesztő valószínűleg Tóth Béla lesz.

— **Lefejezte a vonat.** Véres szerencsétlenség történt tegnap délután az őssi vasúti hídon. Amidőn az alföldi vonat berobogott az állomásra, a vasúti hídon elgázolt egy pásztorfiút. Akinak fejét teljesen elszakította törzestől. Az elgázolás annyira eltorzította a vasút áldozatát, hogy egyáltalában nem is lehetett felismerni. A rendőrség nyomoz a pásztorfiú kilétének megállapítása iránt.

x **Magyar ember nem használ mást, csak a híres Hajdusági pedrót,** mert a legjobb bajusznövesztő és ápolóeszer az összes bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 filléért utánvétellel bérmentve küld a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész. Debrecen, Kossuth-utca.

x **Tánciskola.** Október hó 1-én, hétfőn megnyílik a Schaf tánciskolája.

x **Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.**

A debreceni hasfelmetsző.

— A véres bosszu. —

— **Ma meghalt az áldozat.** —

(Saját tudósítónktól.)

— október 2.

Egyik múlt számunkban rövid híralakjában megemlékeztünk arról a megrendítő körülmények között lefolyt véres esetről, melynek szánandó áldozata Orosz István, egy fiatal legényember, kit súlyos sebesülésével beszállítottak a debreceni kórházba.

Leletlen bosszu idézte elő a véres esetet. Orosz Istvánnak már régebbi idő óta haragosa Szabó István. Még a múlt tél folyamán valami bálozásból indult ki a história, melynek ilyen szomorú következményei lettek. De Szabó István haragtartó ember. Várta, leste míg alkalom kínálkozik arra, hogy nemtelen indulatát kielégíthesse. Ez az alkalom a múlt vasárnap elérkezett. Orosz Istvánnal egyes-egyedül találkozott Debrecenhez közel az országúton. Szó nélkül mentek el egymás mellett, de aztán Szabó hirtelen visszafordult és kését előrántva, elébe került Orosz Istvánnak és az éles pengét a mitsem sejtő ifjú hasába döfte, sőt azt egész a mellkasig fölhasította. A szerencsétlen ifjunak helei nyomban kifordultak és eszméletlenül terült el a földön.

Később szerencséjére ismerős emberek jártak arra, kik — tőlük telhetőleg — segítettek az óriási kinjai között fetregő szerencsétlenül, majd pedig behozták Debrecenbe szüleihez. De állapota annyira válságosra fordult át, hogy a kórházba kellett szállítani, hol ma — da'ára annak, hogy egy minden tekintetben sikerült operációt hajtottak végre rajta — nyiván a sok vérvesztés következtében meghalt. Allandóan súlyos állapota miatt kihallgatni sem lehetett a büntényre vonatkozólag, de azért a kétségtelen terhelő bizonyítékok alapján ma a gyilkos Szabó Istvánt letartóztatták és megindították ellene a vizsgálatot.

Az irtózatok között meghalt boidogtalan ifjú holttestét holnap fogják felboncolni dr. Izsó János és Láng Lajos törvényszéki orvosok Hoffmann József vizsgálóbíró közbejöttével.

Hogyan ölte meg Mark Twain a kiadóját?

— október 2.

Körülbelül száz amerikai ujság-szerkesztői egy nagyszerű bankettet rendeztek New-Yorkban, amelyre meghívták Mark Twaint is, a híres humoristát. Arról volt szó, hogy Mark Twain nyilatkozzék a helyesírás reformjáról, amelyet tudvalevőleg Roosevelt Tivadar indított meg.

A dessertnél fölállott a nagy humorista és így szólott:

— Hát uraim, én igenis híve vagyok az új ortográfiának. Híve vagyok azért, mert megrövidíti a szöveget. Ezelőtt huszonöt esztendővel történt, hogy szerződést kötöttem egy kiadóval, amely szerződés értelmében minden szóért harmincöt fillért kapok. Minden jól ment, csak hogy a kiadóm folyton panaszkodott, hogy azok a szavak, amelyeket regényeimben használok, igen rövidnek.

„Tulajdonképpen — szólottam egyszer hozzá — az ön véleménye szerint hány betűnek kell lenni általában egy szóban?”

„Legalább hatnak”, — hangzott a válasz.

— Nagyon bosszankodtam ezen a válaszon, mert az én személyes számításaim szerint egy szóban egyre másra legföljebb 4 betűnek kell lennie. És éppen ezért minden valamirevaló hosszú szót kilóditottam a szertáramból. Vehették észre, hogy én sohasem írom le ezt a szót: metropolis, hanem mindig ezt használom: city. Bolond is lennék, ha amazt használnám, amikor ezért is, azért is harmincöt fillért kapok. A világ minden kincséért le nem irnám például azt sem, hogy: policeman. E helyett ezt írom: cop. És, uraim, én inkább éhen halok, de le nem írom ezt a szót: valetudinarium. Nem én, a jó istennek magának se.

Mark Twain ezután azt mondotta, hogy a következő javaslatot terjesztette a kiadója eléje:

— Fizessen ön nekem pót díjat mindazokért a szavakért, amelyekben 4 betűnél több foglalnak.

A kiadó keréken visszautasította a proпозиációt.

— Erre én — fejezte be a vidám föl-szólalást a humorista közönséges „anytodactikus plesiosaurian coachyliaecus ornithorhynchus”-nak jelentettem ki őt. A szegény ember, miatta villám sújtotta volna, összeesett és néhány perc múlva kilehelte lelkét.

SPORT.

A Tornaegylet választmányi ülése. A debreceni tornaegylet esztendőnkön, a hó 4-én este fél kilenckor a Bika szálló 36. sz. szobájában választmányi ülést tart. Tárgyai: Elszámolás a szeptember 30-iki versenyről; a téli munkarend megállapítása; részvétel az október 7-iki budapesti bajnoki versenyekben; jelentések, folyó ügyek.

SZÍNHÁZ.

Szerdán: *Koldusgróf*, operetta. (C)

Csütörtökön: *Az őszön*, színmű, újdonság. (A)

Pénteken: *Hoffman meséi* dráma. (B)

Szombaton: Október 6-ának ünnepeltére: *Bánk bán*, dráma. (C)

„**Miss Hobbs.**” Jerome kedves, ötletes darabjából csakugyan kasszadarab lesz, mint a „Csöppség”-ből. Ma istelt ház előtt került színre. Ha egyes jeleneteket diszkréttebbül játszanának, még inkább örövendének az előadásnak. *Hahnel Aranka* például a mozdulataiba, hangulkozásába több finomságot vehetne. A komikus jeleneteket nem kellene annyira túlozni, mint egy aláhuzni mindent, ahogy p. o. a IV. felvonás elején teszik. Annyit hümmögetnek, olyan sirtó zsemt mutatnak, a mint az uri társaságban hajosan történheték meg. Férfi, igazi uri embert mutató alakítás volt a *Szakács Andoré*, jók voltak *Szabó Irma*, *Vida Ilona*, *Bérczy Ernő*, *Ternyei* és a kit különösen kiemelünk, *Ardai Ida*, annyi jószágot tudott tolmácsolni a jó nagynéni szerepében. — Volt az előadásnak sodra, volt beszjáték.

Október 6-ika a színházban. A szomorú emlékü október 6-ól a társulat ünnepi előadással emlékezik meg, előadva *Katona Bánk Bán*-ját, kizárólag elsőrendű szereposztásban. A darab előtt a színházi zenekar ünnepi nyitányt ad elő *Fekete Ozkár* kar nagy vezénylete mellett.

Diák hely a színházban. A múlt évben a színházi bizottság többször foglalkozott azzal a tervvel, hogy a diákoknak a nézőtérben külön helyek legyenek. Zilahy igazgató kötelességének ösmerte, hogy ez ügyben intézkedjék, és akként rendelkezett, hogy a diákok a 2-ik emelet jobb oldalán, az álló közönség pedig a 2-ik emelet bal oldalán foglalnak helyet. Ez alkalommal értesítették az álló közönséget, hogy a diákok csak a jobb oldali feljárón, az álló közönség pedig csak a baloldali feljárón juthat a helyére.

Premier-bérlet a színházban. Zilahy igazgató által tervezett vasárnap 30. premiere előadásra nyitott bérlet fényesen bevált, számosan jelentkeztek a premier-bérlet megvásárlás iránt, az igazgató ez uton értesíti a közönséget, hogy a vasárnap 30. premier bérletre legközelebb szombat f. hó 6-ig lehet még előjegyezni, szontul a titkári hivatal nem tehet elégat a bérlet elhajtóknak, mert a bérlet véglegesen hazáródik. Bérlet ár a 30. prem előadásra annyi, mint a meglevő 60 előadásra szóló bérlet összegének fele.

Az őszön. Holnap kerül színre a budapesti nemzeti színháznak nagy sikert aratott színműve. Újdonság, itt először, a szereposztásból ítélve, elsőrendű előadásban lesz részünk. A főszerepben *Hahnel Aranka*, *Szabó Irma*, *Békés*, *Ternyei*, *Ardai*, *Béresi* stb.

A koldus gróf nagy sikert aratott operetta szerdán f. hó 3-án kerül először színre C bérletben. Ez alkalommal mutatkozik be a béltő közönségnek *Lónyai Piroška*, a társulat új szubrette énekesnője, *Vida Ilona* énekesnő és *Szalay Gyula* tenorista. A régi-újak közül hálás szerep van *Polgár Arkosy*, *Sarkadi Karacs*, *Bérczi* és *Szabó Gyulának*.

Hoffman messi opera foglalja le az e heti műsor egyik napját, melyben a farszertó **hármass női szerepet** Olympia — Antonia és Stella Zilabyné, Hoffmant — Szalai Gyula a társulat új tenoristája énekli, kinek ez lesz a tulajdonképeni bemutatója. A darab többi szereplői Arkosy, Polgár, Sarkadi, Vida Ilona, Radó Anna.

TAVIRATOK

Beck báró távozása.

Budapest, okt. 2. Bécsből jelentik; **Báró Beck vezérkarifőnök legközelebb lemond állásáról.** Aggkóránál fogva teljesen visszavonult a magánéletbe.

Iparkiállítás megnyitása.

Torda, október 2. Ma nyílt meg az iparkiállítás, amelyen részt vett **Just Gyula**, a képviselőház elnöke is. A délután tartott banketten felszólalva, megemlékezett a politikai helyzetről is. Kijelentette, hogy a haladóparti lapok minduntalan azzal vádolják, hogy nem érzi meg elnöki pártatlanságát, a midőn politikai nyilatkozatokat tesz. A támadást visszautasítja, kijelentvén, hogy elnöki székéből pártatlanul vezeti a tárgyalásokat, de midőn az elnöki emelvényt elhagyta, megszűnt elnöknek lenni, és szabadon hangoztatja nézeteit, miután ő is politikai párthoz tartozik.

Károly István főherceg utja.

Konstantinápoly, okt. 2. Károly István főherceg szerdán a külügyminiszter társaságában meglátogatja a herceki császári szőnyeggyárat. Innen Bruzába fog menni, a honnan valószínűleg Szmirnába utazik.

Angol munkások verrorja.

London, okt. 2. A rhondawalbey (Dél-Wales) bányaművek 10.000 munkása kijelentette, hogy okt. 31-én sztrájkba lépnek az esetben, ha a nem szervezett, mintegy 1000 főnyi bányamunkás nem csatlakozik a bányamunkás-szövetségekhez.

Nagy malom égés.

Ujvidék, okt. 2. Az itteni Dungserszky-féle óriási kiterjedésű és nagyságu gőzmalom délután lángban áll. A tűz lokalizálhatatlannak látszik. Nagy számú katonaság vonult ki a színhelyre. A tűz oka eddig ismeretlen.

Orossországból.

Pétervár, okt. 2. Ma kezdődik meg ismét a munkásképviselek elleni pör tárgyalása, a melyet tanuk hiányában félbeszakítottak. Nagy előkészületeket tettek, körülbelül 600 rendőrt és csendőrt rendeltek ki.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, október 2.

Buzakinálát mérsékelt, vételkedv esemény. Eleintén kedvezőbb, később nyugodt irányzat mellett 22.000 métermázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonafajták közül zab szilárd, rozs tartott többi változatlan.

Idő: szép.

Buza októberre	14.28—30.
Buza áprilisra	14.86—88.
Rozs októberre	12.42—44.
Rozs áprilisra	12.92—94.
Zab októberre	14.12—14.
Zab áprilisra	13.90—92.
Tengeri augusztusra	12.30—32.
Tengeri szeptemberre	10.06—08.
Tengeri 1907 májusra	23.90—24.10.
Répe augusztusra	—

Törvénykezés.

A vásárpénztár cselszövése. Schubert Sándor, a Mészáros-Ipartestület volt elnöke és székesfővárosi bizottsági tag panaszt emelt Reisz Dávid fővárosi mészáros ellen; aki őt megrágalmazta.

Nagel bíró ma tárgyalta ezt az ügyet. Schubert panaszost dr. Pollacsek Sándor képviseli. A vádiottat dr. Greiner. Megjelentek Herzfeld Miklós és Sáborszky Éde tanuk is. A bíró békülésre szólítja a feleket.

Vádlott Reisz: Nem ismerem a panaszt. A bíró erre felolvassa a feljelentést, melyben Schubert eladja, hogy a székes főváros közgyűlésein ő többször éles kritikát mondott a budapesti marhavásártér és a husélemezésre döntő befolyást gyakorló vásárpénztár r. társaság üzemelése ellen. 1906. év elején a székes főváros közgyűlése a vásárpénztári panaszok megvizsgálására bizottságot küldött ki, amelybe őt is delegálták. Megemlíti, hogy a vásárpénztár elnöke Sáborszky Éde, — 1906. szept. 17-én eljött hozzá egy Herzfeld Miklós nevű magánhivatalnok, aki elmondta, hogy cselét szönek ellene.

Egy Reisz Dávid nevű mészáros aláírt Sáborszky részére egy nyilatkozatot, amelyben az áll, hogy ő felhívta volna Reisz és ha kieszközöl részére Sáborszkytól pénzt, akkor ő a kiküldött bizottságot leszereli.

A bíró (vádlotthoz): Tudja, miről van szó?

Vádlott: Majd elmondom.

Dr. Pollacsek: Arról van szó, adott olyan nyilatkozatot, aminőről szó van?

Vádlott: En beszétem Sáborszky urral és azt, amit mondtam, írásban adtam neki. Dr. Pollacsek. Mi volt az írásban: Mondja el.

Vádlott: A testületből jöttünk Schubert urral és ő azt mondta nekem, hogy ideje volna, ha kibékülne nekem Sáborszkyék velem. Sáborszkynek be kell látnia, hogy legyőztem őt. Ezután vádlott émelgősen dicséri a vásárpénztárt. Mikor neki Schubert ezeket elmondta, ő elment Sáborszkyhoz s elmondta, hogy Schubert ki akar vele békülni. Sáborszky azt felelte, hogy ő Schubernek nem volt ellensége, ki is akar békülni vele, ámbas sok rosszat tett neki.

Azután a vádlott elment Demkóhoz, a vásárpénztár helyettes igazgatójához és azt mondta neki, mit szólna ahhoz, ha Schubertnek pénzt adnának, hogy leszerelje a vizsgálatra kiküldött fővárosi bizottságot. Nekem ugyanis, folytatja vádlott, ez az impresszióm volt, hogy Schubert pénzt akar keresni.

Demkó azt mondta, hogy a vásárpénztár nem ad pénzt, hanem ha Schubert a közgyűlésen feláll és kijelenti, hogy rosszul volt informálva a vásárpénztárról, akkor majd beszélhetünk róla. Reisz folytatja vallomását, amely a hallgatóságban derült ki.

Szerkesztői-posta.

Érdekeltő. „Hughes”, olv. jác a betűnyomó távirat feltalálója. A találmány 1853-ban született s nálunk is alkalmazzák. Ugyancsak Hughes Dávid Edwin találta fel a mikrofont, mely a telefonban keletkező leggyöngébb hangot is hallhatóvá teszi.

Csontos Kálmán és nem Csontos írta tegnapi számunk „Uteán” című költeményét.

„Összetépeti versek.” A szerző látogatását kérjük d. u. 8 óra táján.

KITÜNÖ MINŐSÉGŰ

pörkölt

Kávé

mely izre, aromára és zamatra felülmúhatlan — naponta friss pörkölés

kapható 488-50-6.

Félegyházi János

motorüzemű kávé pörköldéjében

Piac- és Miklós-utca sarok.

Ferencz-József-uton, 50-öl hosszú, 1884 négy-szögöl területű ujkerti szőlő egy darabban, vagy 5 házbhelyre osztva eladó. Vasut melletti fekvésénél fogva fatelepnek vagy gyárterületnek is alkalmas.

Nyomtató-utca 7. számú ház eladó.

Értekezés: Dr. Kőrösi Kálmánnál Batthyány-utca 5. szám.

Értesítés.

Tisztelt betevő feleinket van szerencsénk értesíteni, hogy a változott pénzvisszonyok folytán, nálunk elhelyezett betétek kamatlábát

toló év október 1-től kezdve 4 $\frac{1}{2}$ % -ra felemeltük.

A kamatadót ezután is intézetünk fizeti

Debrecen, 1906. szeptember 28-án tartott ülésünkből.

A Közgazdasági Bank
részvénytársaság
Igazgatósága.

— **Verbőczy-utca** —
4. számú ház
eladó.

Értekezés: **Dr. Körösi Kálmán**
nyilvános ügyvédnél **Battyáni-utca 5. sz. a.**
500-2-1,

Schuller Sámuel

szoba-, czimfestő, tapetirozó
és fényező

Debrecen, Simonffi-utca 25 sz. a.

Felvállal új épületek, lépcsőházak és
diszletek festését. — Izléses cégfeli-
ratokat, tapetirozást és mindenféle
fa- és vasbutor fényezéseket a leg-
divatosabb kivitelben és
legjutányosabb árban.

Legjobb szabásu
glace, svéd és szarvasbőr
keztyük
Schön Sándor
keztyü, kötszer és orvosi műszertárában
DEBRECEN,
Piac-u. 12. (Stenczinger-ház.)

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil féle viasz-kenőcs keménypadló számára.

Keil-féle „Glasur“ fénymáz 90 fill.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.

Keil féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

KONTSEK GÉZA cégnél **DEBRECEN.**

Gleichenberg itthon! Sok ezren keresik fel évenként a külföldi Gleichenberg, Reichenhall stb. furdőhelyeket, hogy gyógyulást keressenek megrongált tüdőjöknek. **Dr. Than Károly, egyetemi tanár** és több előkelő hazai és külföldi szakorvos egybehangzó kijelentése szerint a **Kövesligeti**

Tulipán ásványgyógyvíz

a Gleichenberg „Constantin“ és a Niederseltersi gyógyvízhez hasonló.

Nem kell tehát külföldre menni, nem kell idegenben kinlódni, hanem mindenki otthon tarthatja a kurát és az eredmény számtalan orvosi elismerés tanúsága szerint meglepő, mivel a Kövesligeti Tulipán ásványgyógyvíz gyógyhatása ugy a tüdőre, mint a gyomorra nézve felülmulthatatlan és a mellett közelségénél fogva tetemesen olcsóbb, mint a külföldi víz.

A kinek tehát egészsége drága, ne mulassza el a Kövesligeti Tulipán ásványgyógyvizet állandóan használni vagy a ki borhoz, vagy sziruphoz kellemes és üdítő italt akar.

Főraktár Debrecen és Hajdumegye részére
Darvas Miksa fűszer és ásványvíz kereskedőnél Debrecen, Teleki utca 104. — Telefon 294 sz.

BORSAJTÓK

Különbféle kivitelben és legnagyobb választékban

Debreceni Vasöntőde és Géplakatosság

raktárhelyen:

Péterfia-utca 73 sz. (volt Bauer gépgyár)

Telefon 467. sz.

Páratlan mintaraktára hazai- és külföldi legjobb gyártmányu

Mezőgazdasági-, szőlőmívelési-, borközelési és háztartási gépeknek.

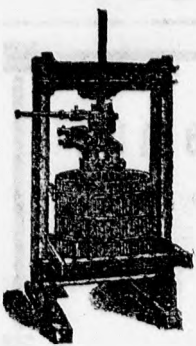
Kutszivattyuk gyártása és Kutfurási vállalat.

Magyar államvasutak menetrendje.

Debrecenből indul		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csak Szatmár teher v. sz. sz.	este	8	24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	17
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8	51
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7	22
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4	25
m. á. vasúttól	reggel	5	35
vásártérről —	reggel	5	44
m. á. vasúttól	d. e.	8	08
vásártérről —	d. e.	8	16
H.-Böszörmény m. á. vasúttól	d. u.	11	11
B.-Sz.-Mihály vásártérről	d. u.	11	20
felé	d. u.	4	34
m. á. vasúttól	d. u.	4	47
vásártérről —	este	7	—
m. á. vasúttól	este	7	07
vásártérről —	reggel	4	35
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4	56
F.-Abony felé vásártérről —	d. u.	4	56
O.-Kócs — Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	5	16
O.-Kócs — Polgár felé vásártérről	d. u.	5	16
Derecske — N.-Léta felé — —	reggel	9	35
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4	51
Bpestre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	8	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul:			
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor ér. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor ér. sz. v.	reggel	9	—
Az este 8 ó. 29 p.-kor ér. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor ér. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. Átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	8	29
Budapest — Nagyvárad f. gyors	este	6	48
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	2	24
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	8	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46
Szatmár — M.-Szigetről — — —	d. u.	4	12
Csak M.-Szigetről — — —	este	10	11
Szatmár felől — — —	este	6	40
Kassa — Miskolc felől — — —	este	8	19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	d. e.	11	31
B.-Sz.-Mihály vásártérről —	reggel	7	38
H.-Böszörmény mávasúthoz	d. e.	7	40
felől vásártérről —	este	6	23
mávasúthoz	este	6	28
vásártérről —	d. u.	3	23
mávasúthoz	d. u.	8	35
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7	54
O.-Kócs — Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Kócs — Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	8	18

Kertek rendezését és azokról tervezetel. izlésesen készítik.

Ursus

Az Ursus borsajtók a kolozsvári mezőgazdasági kiállításon dísz oklevéllel lettek — kitüntetve. —

legtökéletesebb szabadalmazott borsajtó, felsőnyomással három áttétellel. Vasgerendaszerkezet, legmagasabb nyomó képesség, a tököly egy darabban leemelhető; a mint vasrészekkel nem érintkezik ezáltal a bor megfeketedése kizárva. — Könnyű kezelés kevés munkaerővel,

Honi gyártmány, szőlészeti, borászati és pincészeti eikkekről, valamint vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bérmentve. — Lőpor árusítás. 416.x.14.

Tóth Gyula vas nagykereskedő Debrecen.

Hirdetések jutányos áron felvételnek.

— Elővirág, csokrok és koszorúk a legszolidabb árak. —

Az ősziidény beáltával ajánlom dusan felszerelt élővirág üzletemet.

Különösen felhívom a n. é. közönség figyelmét kora tavaszi nyitásra legválogatottabb fajú friss:

Jácint, Tulipán és más virág hagymáimat.

Állandóan nagy választékot tartok erőteljes **Palmák**-ból és mindennemű **dísz növények**ből.

Szíves megtekintésre ajánlom kertészeti telepemet, ahol is mindenkor készséggel állok rendelkezésre.

Levágott és cserpes virágokból szintén nagyválasztékot tartok, melyekből **menyaszonyi, dísz és mellesokrok**at, valamint **sirkoszorúkat** megrendelésre a legfinomabb izlés szerint készítik.

Helybeli, vagy vidéki megrendelések eszközölhetők a **Kossuth utcai** (Városház épület) üzletben, vagy kertészeti telepemen **Ferenc József ut 6. a.** Margit fürdővel szemben.

Kiváló tisztelettel

Paczelt János

kereskedelmi és mű-kertész.

Legfinomabb izlés és pontos kiszolgálás.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

legelőngősebb bevásárlási forrása

Neumann M.

os. és kir. udvari ruha szállító

Debrecen, Piac-utca 51. sz.

Magy. kir. főpostával szemben.

287-30-7